

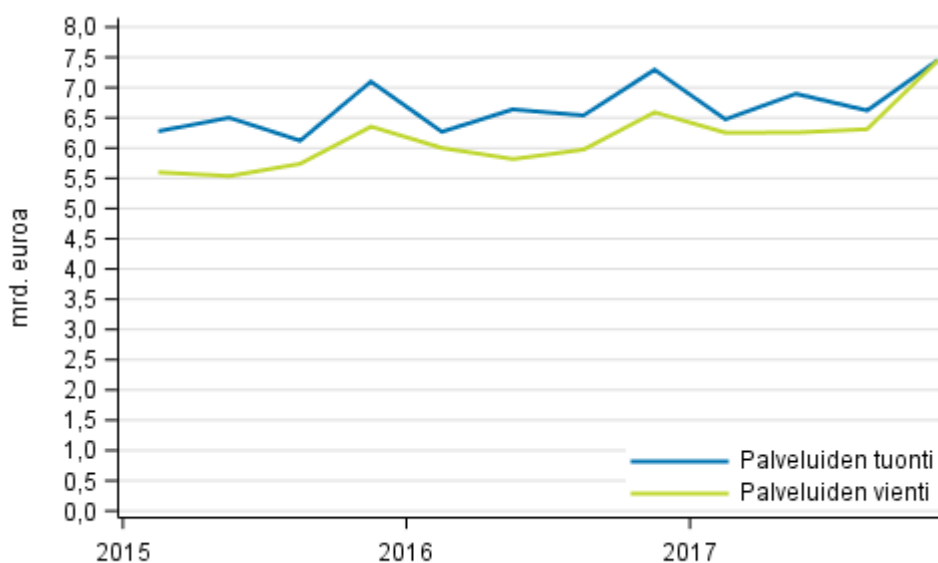
Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

2017, 4. vuosineljännes

Palveluvienti kasvoi 13 prosenttia vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä

Palveluvienti kasvoi 13 prosenttia vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Palvelutuonti kasvoi 2 prosenttia. Viennin kasvua selittää erityisesti muihin liike-elämän palveluihin sisältyvä erä, tutkimus- ja kehittämisspalvelut, sekä muualle luokittelemattomat henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut. Jälkimmäiseen erään kuuluu muun muassa tietokoneohjelmien jakeluun liittyvät lisenssit ja tavaramerkkien lisensointimaksut. Tuonnin kasvua hillitsi rahoitus- ja vakuutuspalveluiden tuonnin laskeminen. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastosta, joka on osa maksutasetta.

Palveluiden tuonti ja vienti

Vuoden 2017 ennakollisten tietojen mukaan palveluvienti kasvoi 8 prosenttia

Koko vuotta 2017 tarkasteltaessa palveluiden vienti kasvoi 8 prosenttia ja tuonti 3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2017 palveluita vietiin 26,3 miljardin euron arvosta ja tuotiin 27,4 miljardin euron arvosta. Viennin kasvuun vaikutti eniten muiden liike-elämän palveluiden 0,7 miljardin euron kasvu. Myös kuljetus ja muualle luokittelemattomien henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna.

Tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu vienti kasvoi 11 prosenttia vuonna 2017

Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu vienti kasvoi vuoden 2017 jokaisella neljänneksellä edellisvuoden vastaaviin neljänneksiin verrattuna. Vienti kasvoi 11 prosenttia vuonna 2017 sekä viimeisellä neljänneksellä että vuositasolla.

Yhteenlaskettu tuonti kasvoi puolestaan 5 prosenttia vuoden viimeisellä neljänneksellä ja 7 prosenttia vuonna 2017. Vuoden 2017 luvut ovat ennakkollisia.

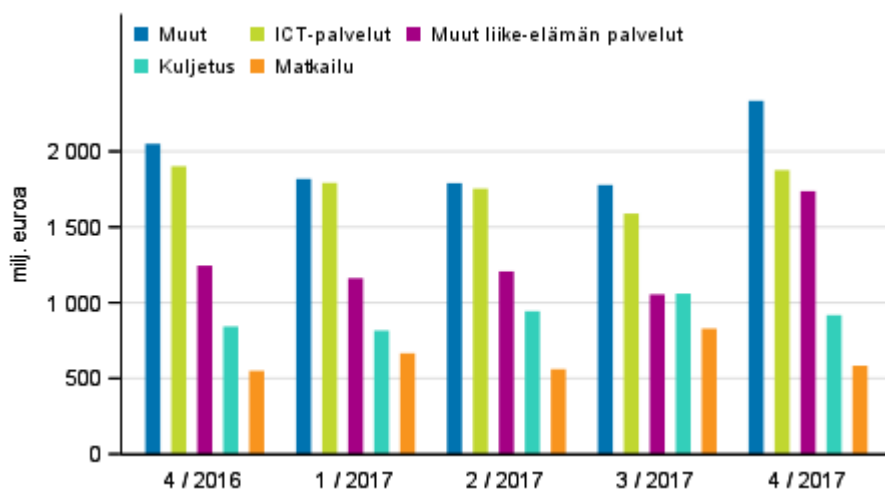
Muut liike-elämän palvelut veturina palveluviennin kasvussa

Palveluviennin 13 prosentin kasvuun vaikuttivat eniten muut liike-elämän palvelut, muualla luokittelemattomat henkisen omaisuuden käytöstä perittävät maksut ja tuotannolliset palvelut. Yksi viennin suurimmista eristä, muut liike-elämän palvelut, kasvoi 40 prosenttia vuoden viimeisellä kvartaalilla ja 17 prosenttia vuonna 2017.

Kyseisen erän vientiä kasvatti erityisesti sen sisältämät tutkimus- ja kehityspalvelut. Tähän erään sisältyy muun muassa tutkimus- ja kehityspalvelujen tuottaminen, tutkimus- ja kehitystyön tuloksena syntyvien patenttien ja tekijänoikeuksien omistusoikeuksien myynti sekä muiden tutkimus- ja kehitystyöhön perustuvien omistusoikeuksien myynti.

Viennin suurin yksittäinen erä, televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut (ICT-palvelut), pysytteli vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavan neljänneksen tasolla, mutta nousi yhden prosentin verrattaessa vuotta 2017 vuoteen 2016.

Palveluiden vienti palveluerittäin

Rahoitus- ja vakuutuspalveluiden tuonti laski rajusti

Rahoitus- ja vakuutuspalveluiden tuonti laski voimakkaasti vuoden 2017 jokaisella neljänneksellä. Viimeisellä neljänneksellä se laski 32 prosenttia ja koko vuonna 28 prosenttia vuoden 2016 vastaaviin ajankohtiin verrattuna. Vuositasolla muutos oli 0,4 miljardia euroa. Euromääräisesti mitattuna tuonnin suurimmat nousijat vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä olivat kuljetuspalvelut ja muualla luokittelemattomien henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut.

Matkailu Suomesta ulkomaille, joka tilastoidaan matkailutuonniksi, pysyi vuoden viimeisellä neljänneksellä vastaavalla tasolla edellisvuoden viimeisen neljänneksen kanssa, mutta kasvoi vuositasolla 5 prosenttia. Voimakkainta matkailun kasvu oli vuoden toisella ja kolmannella neljänneksellä.

Palveluita viettiin erityisesti Ruotsiin ja Yhdysvaltoihin vuonna 2017

Merkittävimmit palvelukaupunkumppanit Suomelle vuonna 2017 olivat Ruotsi, Yhdysvallat, Saksa ja Britannia. Palveluita viettiin eniten Ruotsiin ja Yhdysvaltoihin. Eniten palveluita tuotiin Ruotsista ja Saksasta.

Palveluvienti sekä Ruotsiin ja että Yhdysvaltoihin kasvoi ennakkolisten tietojen mukaan 4 prosenttia vuonna 2017 edellisvuoteen verrattuna. Britannian palveluviennin taso ei muuttunut vuodesta 2016 vuoteen 2017.

Ulkomaankauppa Saksaan kasvussa

Palveluiden vienti Saksaan kasvoi 17 prosenttia vuodesta 2016 vuoteen 2017. Euroissa mitattuna kasvu oli 0,3 miljardia. Maksutaseen mukainen tavaravienti Saksaan kasvoi 11 prosenttia eli 0,5 miljardia euroa vuodesta 2016 vuoteen 2017. Vuonna 2017 maksutaseen mukaisia tavaroita viettiin Saksaan 5,4 miljardilla ja sieltä tuotiin tavaroita 7,8 miljardilla eurolla. Saksasta tuodaan euromääräisesti mitattuna myös enemmän palveluita kuin sinne viedään.

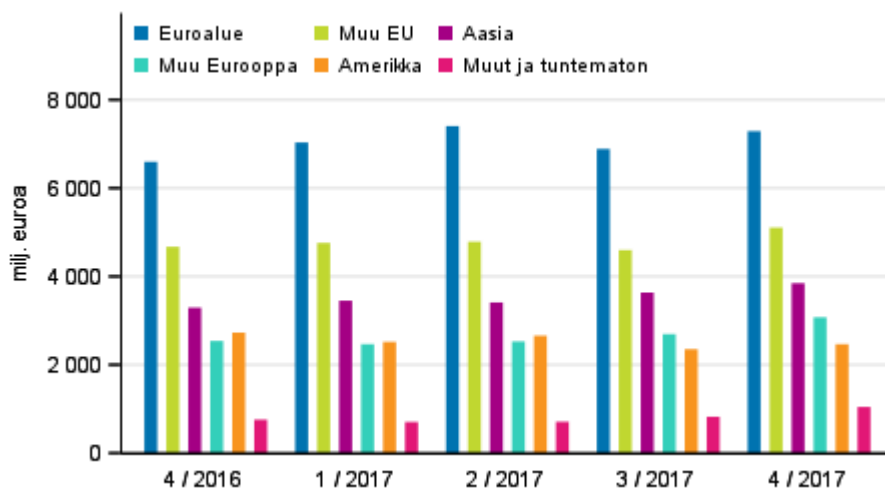
Palveluvienti Venäjälle nousi vuoden 2015 tasolle

Vienti Venäjälle kasvoi sekä tavaroiden että palveluiden suhteen vuoden 2017 jokaisella neljänneksellä edellisvuoden vastaaviin neljänneksiin verrattuna. Tuonti Venäjältä kasvoi vastaavasti vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Venäjälle viettiin 17 prosenttia ja tuotiin 18 prosenttia enemmän palveluita kuin vuonna 2016. Palveluiden vienti nousi samalla vuoden 2015 tasolle. Venäjän osuus palveluviennistä ei ole kuitenkaan kasvanut vuoden 2015 jälkeen.

Maksutaseen mukainen tavaravienti Venäjälle kasvoi 19 prosenttia vuonna 2017 edellisvuoteen verrattuna, vaikka tavaravienti näytti olevan laskussa edellisenä vuotena. Vuoden 2016 kolmella ensimmäisellä kvartaalilla tavaravienti laski vuoteen 2015 verrattaessa.

Palveluiden tuonti Kiinasta laski 16 prosenttia ja vienti Kiinaan laski 4 prosenttia vuodesta 2016.

Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden vienti alueittain

Ulkomaankaupan tilastot

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osa [maksutasetta](#). Tilasto sisältää tavaroiden ja palveluiden erittelyt tarkemmalla tasolla. Maksutaseessa noudatettavat maksutasekäsikirjan (BPM6) ohjeet ja suositukset ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidonjärjestelmän (EKT 2010) kanssa.

Kansantalouden tilinpito julkaistaan [neljännes-](#) ja [vuositasolla](#). Rajat ylittävän tavarakaupan tiedot julkaisee [Tulli](#). Tullin julkaisema tavarakauppa toimii lähdeaineistona tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa. Siihen tehdään määritelmistä johtuvia poistoja ja lisäksi maksutaseen mukaiseen tavarakauppaan pääsemiseksi.

Tullin tilastopalvelu, tilastot@tulli.fi, 029 552 335.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa.....	6
Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa

	2016	2017			
	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	20 586	20 933	21 500	20 990	22 830
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	13 996	14 679	15 243	14 678	15 380
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	13 601	14 459	15 302	14 491	15 301
1.1.2 Tehtaaton tuotanto, valmistuttaminen ja välityskauppa	395	219	-59	187	79
1.2 Palvelut yhteensä	6 590	6 254	6 257	6 312	7 449
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	340	312	338	350	428
1.2.2 Kuljetus	843	816	944	1 060	918
1.2.3 Matkailu	550	666	561	829	584
1.2.4 Rakentaminen ja projektitoimitukset	723	549	512	539	693
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	101	92	92	87	115
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	753	711	682	686	951
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	1 902	1 792	1 754	1 589	1 876
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	1 245	1 162	1 207	1 055	1 737
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	146	142	152	124	498
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	403	376	384	354	459
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	696	644	671	577	780
1.2.9 Muut palvelut	133	154	166	116	147

Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa

	2016	2017			
	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	21 408	20 636	21 457	20 719	22 414
1.1 Maksutaseen mukainen tavara kauppa	14 113	14 162	14 560	14 099	14 962
1.1.1 Tullin mukainen tavara kauppa	14 651	15 243	15 508	15 240	16 060
1.1.2 Valmistuttaminen	-34	-544	-388	-611	-532
1.1.3 CIF-FOB -muunnos	-886	-918	-939	-918	-965
1.1.4 Muut erot	383	381	380	388	399
1.2 Palvelut yhteensä	7 295	6 473	6 897	6 620	7 452
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	291	263	257	297	341
1.2.2 Kuljetus	1 286	1 236	1 312	1 313	1 396
1.2.3 Matkailu	1 292	1 012	1 250	1 378	1 303
1.2.4 Rakentaminen ja projektitoimitukset	557	448	414	422	507
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	374	266	269	249	253
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualla luokittelemattomat	209	229	263	190	302
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	857	818	767	664	864
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	2 231	1 997	2 161	1 927	2 280
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	423	429	464	421	465
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	573	501	533	427	627
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	1 235	1 067	1 165	1 079	1 188
1.2.9 Muut palvelut	197	204	203	180	207

Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa

		2016	2017			
		4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes
Tuonti	Yhteensä	21 408	20 636	21 457	20 719	22 414
	..Eurooppa	16 502	15 834	16 983	16 307	17 382
EU28	13 547	12 841	14 026	13 309	14 402
Euroalue	8 224	7 849	8 688	7 954	8 604
Alankomaat	1 248	1 227	1 180	1 128	1 251
Saksa	2 644	2 548	2 598	2 494	2 800
Euroalueen ulkopuolinen EU28	5 324	4 992	5 338	5 355	5 799
Britannia	943	904	969	926	1 000
Ruotsi	2 667	2 558	2 603	2 663	2 917
EU:n ulkopuolinen Eurooppa	2 955	2 993	2 957	2 998	2 980
Venäjä	1 879	1 932	1 836	1 707	1 846
	..Amerikka	1 695	1 529	1 438	1 269	1 599
Yhdysvallat (USA)	1 131	1 021	970	818	1 004
	..Afrikka	196	206	173	166	237
	..Asia	2 887	2 965	2 758	2 885	3 072
Kiina	1 262	1 220	1 195	1 316	1 319
	..Muut ja tuntematon	127	102	105	93	124
	Vienti	Yhteensä	20 586	20 933	21 500	20 990
..Eurooppa		13 807	14 259	14 720	14 180	15 472
....EU28		11 268	11 793	12 192	11 486	12 397
.....Euroalue		6 596	7 034	7 405	6 888	7 291
.....Alankomaat		1 271	1 342	1 233	1 260	1 211
.....Saksa		1 710	1 657	2 127	1 794	1 909
.....Euroalueen ulkopuolinen EU28		4 671	4 759	4 787	4 598	5 107
.....Britannia		962	1 019	1 022	1 043	1 201
.....Ruotsi		2 566	2 528	2 621	2 424	2 706
....EU:n ulkopuolinen Eurooppa		2 539	2 467	2 528	2 694	3 075
.....Venäjä		1 104	1 033	1 120	1 263	1 268
..Amerikka		2 729	2 518	2 659	2 353	2 466
.....Yhdysvallat (USA)		1 857	1 810	1 972	1 736	1 846
..Afrikka		493	425	428	513	676
..Asia		3 293	3 451	3 412	3 635	3 847
.....Kiina		1 030	1 132	1 090	990	1 038
..Muut ja tuntematon		264	280	282	310	369

Tietojen tarkentuminen

Maksutaseen mukaisten tavaroiden ja palveluiden tarkentuminen, milj. euroa

		1. julkistus	Edellinen julkistus (2017-12-21)	Uusin julkistus (2018-03-15)	Tarkentuminen
Tavaratuonti	2016Q1	12 499	12 412	12 402	-97
	2016Q2	13 411	13 269	13 243	-168
	2016Q3	12 863	12 883	12 849	-14
	2016Q4	13 848	14 149	14 113	265
	2017Q1	13 978	14 124	14 162	184
	2017Q2	14 678	14 545	14 560	-118
	2017Q3	13 740	13 740	14 099	359
Tavaravienti	2016Q1	12 397	12 202	12 319	-78
	2016Q2	13 856	13 783	13 876	20
	2016Q3	13 009	13 065	13 178	169
	2016Q4	13 839	13 907	13 996	157
	2017Q1	14 461	14 666	14 679	218
	2017Q2	15 514	15 322	15 243	-271
	2017Q3	14 405	14 405	14 678	273
Palvelutuonti	2016Q1	5 595	6 245	6 269	674
	2016Q2	5 983	6 614	6 639	656
	2016Q3	5 826	6 520	6 541	715
	2016Q4	7 058	7 266	7 295	237
	2017Q1	6 284	6 401	6 473	189
	2017Q2	6 720	6 848	6 897	177
	2017Q3	6 515	6 515	6 620	105
Palveluvienti	2016Q1	5 418	5 891	6 000	582
	2016Q2	5 221	5 681	5 816	595
	2016Q3	5 275	5 816	5 974	699
	2016Q4	6 275	6 489	6 590	315
	2017Q1	5 900	6 190	6 254	354
	2017Q2	6 184	6 323	6 257	73
	2017Q3	6 282	6 282	6 312	30

Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto kuvaa Tavaroiden ja palveluiden vientiä ja tuontia karkealla tuote- ja aluejaottelulla neljännesvuositasolla. Tilasto kuvaa ulkomaankaupan kokonaisuutta ja muodostaa linkin IMTS-manuaalin (International Merchandise Trade Statistics, Tulli) ja BPM-manuaalin (Balance of Payments Manual, maksutase) mukaisen tavarakaupan välille. Palvelukaupan osalta noudatetaan Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan MSITS 2010 -käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa sisältyy vaihtotaseeseen, joten tilasto muodostaa osan Suomen maksutasetta. Maksutasetilastointi perustuu Suomen lakisäätöihin velvoitteisiin tuottaa ja raportoida maksutasetilastoa Euroopan keskuspankille (EKP) (EKP:n suuntaviivat EKP/2011/23) ja Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle Eurostatille (Euroopan komission asetus N:o 555/2012) sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF). Tilastotietoja käytetään myös kansantalouden tilinpidon ulkomaat -sektorin tietojen tuottamisessa.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Ulkomaankauppa on tapahtuma, jossa Suomessa sijaitseva ja ulkomailla sijaitseva taloudellinen toimija (esim. yritys) käyvät kauppaa. Tavaroiden ja palveluiden viennistä syntyy tuloa. Tavaroiden ja palveluiden tuonnista syntyy menoa. Tilasto kattaa kaikkien Suomen kansantalouteen kuuluvien toimijoiden väliset tavaroihin ja palveluihin liittyvät transaktiot ulkomaille sijoittuneen talousyksikön kanssa. Maksutaseessa tavara- tai palvelutransaktio perustuu taloudellisen omistajuuden muutokseen. Tilasto sisältää myös konsernien sisäisen tavara- ja palvelukaupan.

Tullin mukainen tavarakauppa mittaa Suomen rajat ylittävää tavarakauppaa. Se perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jossa on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon Yhdistyneiden kansakuntien tilastotoimiston kansainvälisen tavarakaupan tilastoja koskevat suositukset (IMTS-manuaali).

Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu puolestaan omistajuuden vaihtumiseen. Maksutaseen mukaiset tavarakaupan tietojen pohjana käytetään Tullin mukaisen tavarakaupan tietoja, mutta siihen tehdään BPM6-manuaalin mukaisia käsitteellisiä muutoksia. Muutokset sisältävät tavaroiden kuljetukseen liittyvän CIF-FOB-vähennyksen, välityskaupan lisäyksen, valmistuttamiseen liittyvät lisäykset ja poistot sekä muut tavarakaupan lisäykset ja poistot, kuten alustoimitusten tuonnin, palautukset, salakuljetuksen ja yksityishenkilöiden käymän verkkokaupan.

Palveluiden erittelyt perustuvat MSITS 2010 -manuaalin EBOPS 2010 palveluluokitukseen.

Palvelut on luokiteltu seuraavasti ja joidenkin palveluerien nimet muuttuivat 22.9.2017 alkaen

- Tuotannolliset palvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut
Uusi nimi: Huolto- ja korjauspalvelut, muualla luokittelemattomat
- Kuljetus
- Matkailu
- Rakentaminen ja projektitoimitukset
- Vakuutus- ja eläkepalvelut
- Rahoituspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut
Uusi nimi: Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualla luokittelemattomat
- Vanha nimi: Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut
Uusi nimi: Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut
- Muut liike-elämän palvelut

- Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut
Uusi nimi: Julkisyhteisöjen tuottamat tavarat ja tarjoamat palvelut, muualla luokittelemattomat

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa –tilaston laatimiseen käytetään suoraa tiedonkeruuta ja muista taloustilastoista johdettua tietoa. Tulli kerää tiedot Suomen rajan ylittävästä tavaroiden ulkomaankaupasta sekä julkaisee ulkomaankauppatilastot. Tilastokeskus kerää tai johtaa kansainvälisen palvelukaupan sekä ulkomailta ulkomaille tapahtuvan tavarakaupan tiedot.

2.1 Tavarat

Maksutaseen mukaisessa tilastoinnissa tavarantuonnin arvot muutetaan Tullin tilastoimista CIF-arvoisista maksutaseen FOB-arvoiksi, jolloin rahdin ja vakuutuksen osuus tavarantuonnista siirretään kuljetus- tai vakuutusmenoihin. Lisäksi tuontiin lisätään alustoimitukset, joihin kuuluvat muun muassa satamissa ja terminaaleissa hankitut tavarat ja polttoaineet. Maittain jaetuissa tavarakauppatiedoissa vienti on tilastoitu määrämään, tuonti EU-alueelta lähetysmaan ja tuonti EU:n ulkopuolelta alkuperämään mukaan.

Tulli kerää rajat ylittävän tavarakaupan tilastoinnissa tarvittavat tiedot. Tiedot Suomen kaupankäynnistä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa saadaan tullausjärjestelmästä. EU:n sisäisestä kaupasta tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain Intrastat-järjestelmän mukaiset tilastotiedot Tullille.

Tavarat kattavat irtaimen omaisuuden, jonka omistus siirtyy yhdessä maassa olevalta yksiköltä toisessa maassa olevalle yksikölle. Rajat ylittävä kauppatavara kirjataan maksutaseessa markkina-arvoon (FOB) ja siitä poistetaan rajat ylittävät tavarat joissa ei tapahtu omistajuuden muutosta.

Välityskauppa, ulkomailta ulkomailta valmistutettavaksi ostetut tavarat ja ulkomaille myyty tavara, joka on valmistettu ulkomailta kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa, kuten myös alustoimitusten tuonti. Yksityishenkilöiden verkkokauppa ja salakuljetus johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2 Palvelut

Palvelut ovat sellaisen tuotannollisen toiminnan seurausta, joka muuttaa niitä kuluttavien yksiköiden olosuhteita tai edistää tuotteiden ja rahoitusvarojen vaihdantaa. Palvelut eivät yleensä ole erillisiä eriä, joihin voisi kohdistua omistusoikeuksia, ja yleensä palvelua ja palvelun tuottamista ei voi erottaa toisistaan.

2.2.1 Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelu

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa tiedustellaan suomalaisten yritysten käymä palveluiden ulkomaankauppa. Tiedustelu kattaa tuotannolliset palvelut, muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut, kuljetuksen, rakentamisen ja projektitoimitukset, rahoituspalvelut (pl. FISIM), muualla luokittelemattomat henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut sekä henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut.

Tiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tiedot kootaan neljännesvuosi- ja vuositiedonkeruulla suoraan yrityksiltä. Neljännesvuositiedusteluun valitaan noin 1 000 palveluiden ulkomaankaupan merkittäväntä yritystä, jotka edustavat tilastossa itseään. Vuositiedustelu kattaa noin 2 000 yritystä, jotka valitaan tiedusteluun satunnaisesti. Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Otostiedot korotetaan kattamaan tiedustelun ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien itseään edustavien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

2.2.2 Matkailu

Matkailuerään tilastoidaan kaikki muut matkasta aiheutuvat menot kuin maiden väliset kuljetukset, jotka luetaan kuuluvaksi kuljetuserään. Matkailuerään kuuluviksi luetaan myös risteilyistä, kausi- ja rajatyöntekijöistä sekä ulkomaisesta opiskelusta ja sairauenhoidosta aiheutuneet menot. Menojen osalta tilasto perustuu suomalaisten matkailu -tilastoon ja tulojen osalta majoitustilastoon sekä menetelmälliseen arvioon.

2.2.3 Kuljetus

Kuljetuspalvelut kattavat meri-, ilma- ja muiden liikennemuotojen henkilö- ja rahtikuljetuksen sekä niitä palvelevan toiminnan, joka sisältää mm. alusten maksamat ahtaus-, satama-, väylä- ja luotsimenot. Lisäksi kuljetuspalvelut kattavat posti- ja kuriiripalvelut. Kuljetusrahtitulot ovat suomalaisten varustamojen, lentotai kuljetusyhtiöiden ulkomaisten tavaroiden kuljetuksista ansaitsemia tuloja. Vastaavat menot ovat ulkomaisille kuljettajille maksettuja kuljetusmenoja.

Huomattava kuljetustuloerä on ulkomaisilta matkailijoilta saatu kuljetustulo, joka jakautuu merikuljetustuloon ja lentokuljetustuloon. Vastaavat menot ovat suomalaisten ulkomaisille kuljetusyrityksille maksamia menoja.

Kuljetuspalveluiden tulot kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa. Meri- ja lentoliikenteen rahtikuljetusmenot perustuvat Tullin mukaiseen tavarakauppaan tehtävään CIF-FOB -muunnokseen. Tieliikenteen rahtikuljetusmenot sekä posti- ja kuriiripalveluiden menot perustuvat palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedusteluun. Muut kuljetusmenot johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2.4 Muut palvelut

Tiedot ulkomaisista vakuutustuloista ja -menoista saadaan Finanssivalvonnan toteuttamasta vuosikyselystä. Kyselyssä ovat mukana kaikki Suomessa vakuutuksia myyvät yritykset. Tavaravakuutusta koskevat tiedot perustuvat pääosin Tullin määrävuosittain toteuttaman tavarakaupan rahti- ja vakuutuskyselyn tuloksiin. Lisäksi suomalaisilta yrityksiltä tiedustellaan palvelukyselyn yhteydessä niiden ulkomailta hankkimia vakuutuspalveluja.

Muualla luokittelemattomien julkishallinnonpalveluiden tiedot johdetaan kansantalouden tilinpidossa, kuten myös rahoituspalveluihin kuuluva FISIM, yksityishenkilöiden käymä sähköinen verkkokauppa sekä harmaa talous.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maksutasetilastojen laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on kiinnitetty suurta huomiota käytännön kyselykehikkojen määrittelyyn ja rekisterien tarkkuuteen. Tietojen oikeellisuutta ja tarkkuutta tarkastellaan säännöllisesti. Suomen tilastot ovat herkkiä juuri kehikko- ja mittausvirheiden suhteen, koska Suomessa on kansantalouden kokoon verrattuna erittäin suuria kansainvälisiä yrityksiä.

Vuosikyselyihin perustuvat tiedot arvioidaan tilastovuoden neljännesvuositilastoihin. Siten tietojen saanti täydentyy ajan mittaan, mikä saattaa johtaa huomattaviin korjauksiin tilastoissa. Tulli korjaa kuukausittaisia ulkomaankauppätietoja vähitellen tilastovuotta seuraavan vuoden kevääseen saakka.

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastauskatoon sekä yli- ja alipeittoon. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen yritysjoukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palveluiden määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmistä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosittaiset tiedot julkaistaan samaan aikaan Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilaston kanssa eli noin 11 viikon viiveellä kunkin neljänneksen päättymisestä. Vuositiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syksyyn mennessä, kun kaikki perustiedot on saatu. EKP:n ja Eurostatin korjausrytmin mukaan suurimmat korjaukset tehdään aina maaliskuun ja syyskuun lopussa. Tuolloin korjataan kaikki edellisen vuoden neljännesvuositiedot, jotta ne saadaan yhteneviksi korjattavien vuositasen lukujen kanssa.

Myös päättynyttä vuotta edeltävän vuoden tietoja korjataan. Luvut tulevat lopullisiksi yli kahden vuoden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://stat.fi/til/tpulk>.

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/tpulk/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastoa laaditaan kansainvälisten tilastostandardien ja IMF:n maksutasekäsikirjan (6. painos vuodelta 2009) mukaisesti, mikä takaa tilaston vertailukelpoisuuden. Lisäksi käytetään Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia, jotka ovat linjassa maksutasekäsikirjan kanssa. Uuden tilaston julkaisu alkoi kesällä 2016.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osaksi johdettu muista tilastoista. Tullin julkaisemien ulkomaankauppa- ja Tilastokeskuksen julkaiseman tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilaston välillä on eroja. Tulli julkaisee rajat ylittävän tavara- ja palvelukaupan, kun taas tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa ulkomaankauppa perustuu omistajuuden vaihdokseen. Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa kattaa kaikki sektorit ja palvelut.

Lisätietoja

Risto Sippola 029 551 3383
Terhi Tulonen 029 551 3604
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa 2017, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4228 (pdf)